

Bültenimizin 103. Sayısında Şubemiz Yapı Denetim Komisyonu Başkanı Elektrik Mühendisi **Mahir BAŞYİĞİT**'i konuk ettik.

1- Bize kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

1947 yılında İzmit Gündoğdu köyünde doğdum. Aile büyüklerim 1922 yılı sonlarına doğru Yunanistan'ın Drama şehriden İzmit'e gelmişler. 1952 yılında köyden İzmit'e gelip yerleştik. Doğduğum köy daha sonra İzmit'in bir mahallesi oldu. On kardeşin üçüncüsüyüm. İlk Orta, liseyi doğduğum yerde bitirdim. Sanat Enstitüsü elektrik bölümünü bitirdikten sonra Adapazarı Uniroyal lastik fabrikasında (şu anda Goodyear) elektrik işçisi olarak meslek hayatıma başladım. Bir süre çalıştıktan sonra okumaya karar vererek; 1978 yılında İDMMA Kadıköy elektrik mühendisliği bölümünden mezun oldum. SMM olarak asker gidinceye kadar çalıştım.

Askerliğimi yedek subay olarak Gölcük tersanesinde yaptım. Askerden sonra Afşin Elbistan termik santralında, üstlenici firma Foster Weeller firmasında 1. ünitenin devreye alınincaya kadar çalıştım. 1984 yılında Aydın'da Aydın Tekstil'de elektrik bakım şefi olarak işe başladım ve 2002 yılında emekli olarak ayrıldım.

Üç oğlum var. Emekli olduğum sırada büyük oğlum, Uludağ Üniversitesi bilgisayar donanım bölümünden mezun olduktan sonra Bursa'da işe başladı. Şu anda özel bir şirketin teknik müdürü olarak iş hayatına devam etmektedir. Ortanca oğlum da Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinde okurken çocuklarının isteği üzerine Bursa'ya yerleştim. Ortanca oğlum bilgisayar öğretmeni ve ataması bu sene yapıldı. Küçük oğlum makine mühendisi Martur'da çalışıyor.

2- Yapı Denetim sektöründeki meslektaşlarımızın sektördeki sorunları ve sorunların çözümleri hakkında neler düşünüyorsunuz.

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 Doğu Marmara depremlerindeki can ve mal kaybından sonra TMMOB ve Odaları devre dışı bırakan 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu çıkarılmış ve yapılarda denetim işinin 19 ilde özel şirketlerce yapılması sağlanmıştır.

Kamusal bir hizmet olan yapı denetimi kâr edilecek bir alan haline getirilmiş ve Yapı Denetimi Kanunu çok kısa bir zamanda yeterli ve ayrıntılı düzenlemeler yapılmadan, doğabilecek sorunlar TMMOB tarafından önceden bildirilmiş olmasına rağmen yürürlüğe girmiştir.

Depreminden 11 yıl, yasanın uygulanmasından bu güne kadar 9 yıl geçmiştir. Ancak ne yasa hazırlayıcılar, ne idareler, ne de bu yasa ile denetim görevini yerine getirmeye çalışan mimar ve mühendisler ile yapı sahipleri yasanın uygulanmasından memnun değildirler. Kısacası yapı denetim sürecinin bütün bileşenleri yapı denetim yasının mağduru haline gelmişlerdir. 01 Ocak 2011 den itibaren tüm yurttan uygulamaya yasal düzenlemeler yapılmadan başlamıştır. Yasal düzenlemelerin bir an önce TMMOB ve ilgili odaların görüşleri alınarak yapılması gereklidir.

Yapı denetim mevzuat boşluğundan değil yapı alanının seçiminden başlanılarak yapılan hatalar, yapım süresince büyüyen devam etmektedir. Denetim yapı inşaatının başlaması ile başlamaz. Yapının yapılacağı yerin jeolojik zemin etüdünün doğru yapılıp yapılmadığı, hazırlanan plan ve projelerin imar kanunu ve yönetmeliklerine, teknik şartname ve kurallarına, hizmetin türüne ilişkin Türk standartları ile oda yönetmelik, yönerge ve çizelgelerine uygun olarak üretilip üretilmediğinin denetimi ile başlar.

Yapı denetçisi mimar ve mühendisler, çalıştığı yapı denetim şirketine gelen, kendi meslek dalı ile ilgili projeleri inceleyip, uygun olmayan yerleri varsa düzelttikten sonra onaylamaktan sorumludurlar.

Denetçi belgesi alabilmek için 12 yıl meslek deneyimi aranmaktadır. Denetçi mimar ve mühendislerin büyük bir kısmının emekli olduktan sonra, ek geçim kaynağı olarak bu işi yaptıkları bilinmektedir. Uzun yıllar farklı konularda uzmanlaşan ve yapı süreci ile ilgili bir deneyimi olmayan mimar ve mühendislere mesleki deneyim süresini doldurmaları nedeniyle denetçi belgeleri verilmekte ve proje ile bina yapısı uygulamalarından sorumlu tutulmaktadır. 13 Temmuz 2010 tarihinde çıkan kanunla denetçi alma şartı 5 yıla indirilmiştir.

Büyük kırımlar sonucunda yapı sahibi ile şirketlerin sözleşme yaptığı, bu kırımların karşılığında denetçi ve kontrol elemanlarının çok düşük ücretlerle çalıştırıldığı bilinmektedir. Ne yazık ki denetçi ve kontrol elemanlarının, yasanın verdiği sorumluluğu yeteri kadar bilmemeleri, bu ücrete bu kadar iş yapılıp mantığı ile hareket etmelerine neden olmaktadır.

Yapı denetim şirketlerinin denetlenecek projeleri kargolarla gönderdikleri, bazı denetçilerin de projeleri incelemeyen imzaladıkları bilinmektedir.